Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry

Lausunto

14.01.2022

Asia: VN/16951/2020

Lausuntopyyntö keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelmasta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunto

Lausun suunnitelmasta allaolevien alaotsikoiden alle

Mikäli vastasit yhtyväsi toisen tahon lausuntoon, täsmennä mistä tahosta on kyse

-

Suunnitelman tavoitteet

1 Suunnitelman tavoitteet - avovastaus

RAKLI näkee hyväksi ilmastonmuutoksen torjunnan systematisoinnin sekä EU että kansallisella tasolla. Liittyen asetettuun kansalliseen hiilineutraalisuus 2035 tavoitteeseen on myös hyvä, että ilmastonmuu-toksen torjuntaa tehostetaan kansallisen suunnitelmallisuuden kautta. Vuoden 2030 osalta tämä on tärkeää sekä kansallisten että EU:n asettamien tavoitteiden kannalta. KAISU tuo hyvin näkökulmaa ilmastopolitiikan toteutukseen kohti edellä mainittuja tavoitteita.

Vuonna 2020 toteutetut toimialojen tiekartat olivat erinomainen esimerkki viranomaisten ja yksityisen sektorin yhteistyöllä tehdyistä suunnitelmista. Oman osa-alueensa ja toimialansa asiantuntijoilta hyö-dynnettiin tiedon keräämiseen siitä, mikä olisi kustannustehokkain tapa ilmastotavoitteiden saavutta-miseksi kullakin toimialalla. Kustannustehokkaita toimia teettämällä on mahdollista saada aikaan mahdollisimman suuri joukko ilmastotoimia. Toivomme että eri toimialojen osaamista hyödynnetään jatkossakin tiekarttaprosessin mukaisesti ilmastosuunnitelmien perustana.

Kommenttina lausunnoilla 2.6. kohdassa todettuun EU:n energiasääntelyyn liittyen toteamme, että tiekarttojen mukaisia suunnitelmia ilmastonmuutoksen uhkaan vastaamiseksi ei voida järkevästi tehdä, jos sääntöjä siitä mikä on hyväksyttävää ilmastonmuutoksen torjuntaa ja mikä ei ole ollaan jatkuvasti säädöstasolla muuttamassa ja laatimassa päällekkäisiä ja ristiriitaisia ohjauskeinoja samojen yksi-tyiskohtien hallitsemiseksi. Näitä EU 55-ilmastopaketin ongelmia on käyty läpi myös eduskunnan U-kirjelmässä kokonaisuuteen. Investointien suunnittelemiseksi tarvitaan selkeät

säännöt, jotka ohjaavat enemmän tavoitteita kuin yksityiskohtaisia keinoja. Yksityiskohtaisten vaatimusten vanhentuessa nopeasti. Tarvitaan myös säädösympäristö, joka toteuttaa periaatetta ”yhtä asiaa tulee ohjata säädös-ympäristössä vain yhdellä tasolla.” Ilmastopolitiikassa on ehdottomasti toteutettava lainsäädännön läheisyysperiaatetta. EU-tasolla ei tule säätää asiasta, joka kuuluu paikalliselle tasolle. EU-tasolla tulee luoda päästövähennystavoitteet ja edellytykset tarvittaville investoinneille. EU-tasolla tehty yksityis-kohtainen sääntely johtaa kustannustehottomuuteen, koska lähtökohdat kunkin jäsenmaan olosuh-teissa ja soveltuvimmissa tekniikoissa vaihtelevat EU:ssa paljon. Ilmastonmuutoksentorjunnan sääntelyä erityisesti esimerkiksi rakennuksiin kohdistuen ei voi myöskään tehdä huomioimatta muuta rakennuksiin kohdistuvaa hyvin paikallista sääntelyä.

RAKLI toteaakin että keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman tavoitteissa ja tavoitteiden totetuksessa tuleekin korostaa jatkuvuutta ja vakaan investointiympäristön luomista toimialojen ilmastosuunnitelmien toteuttamiselle.

Liikenne

2a Liikenteeseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

2b Liikenne - avovastaus

-

Maatalous

3a Maatalouteen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

3b Maatalous - avovastaus

-

Rakennusten erillislämmitys

4a Rakennusten erillislämmitykseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

4b Rakennusten erillislämmitys - avovastaus

Rakennusten vähähiilisyysratkaisut ovat sektori, jota täytyisi kokonaisuutena painottaa. Tällä osa-alueelle tulisi tukea energia ja rakennussektorin kokonaisuuden vähähiilisyyskehitystä. Hyvin toimivista työkaluista toimialojen energiatehokkuussopimusten kiinteistöalan toimenpideohjelmat ovat oivallinen esimerkki.

Työkoneet

5a Työkoneisiin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

5b Työkoneet - avovastaus

-

Jätehuolto

6a Jätehuoltoon suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

6b Jätehuolto - avovastaus

-

F-kaasut

7a F-kaasuihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

7b F-kaasut - avovastaus

-

Teollisuus ja muut päästöt

8a Teollisuuteen ja muihin päästöihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

8b Teollisuus ja muut päästöt - avovastaus

-

Kuntien ja alueiden ilmastotyö

9a Kunnille ja alueille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

9b Kunnat ja alueet - avovastaus

-

Kulutuksen hiilijalanjälki

10a Kulutukseen suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa tähän osa-alueeseen

10b Kulutus - avovastaus

-

Julkiset hankinnat

11a Julkisiin hankintoihin suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

-

11b Julkiset hankinnat - avovastaus

Edelläkävijöiden toimintamallien skaalaus on erinomainen ehdotus toimenpiteeksi. RAKLI verkostoineen tarjoaa tähän erinomaisen pohjan ja kiinteistö- ja rakennusalalla on näistä käytännöistä hyvää kokemusta.

Muut poikkisektorit

12a Muille poikkisektoreille suunnattujen lisätoimien vaikuttavuus

En ota kantaa näihin osa-alueisiin

12b Muut poikkisektorit - avovastaus

-

Toimenpideohjelma tavoitteiden saavuttamiseksi

13a Toimenpideohjelman vaikuttavuus

-

13b Toimenpideohjelma - avovastaus

Kohdan 6.2.1 toimenpiteissä fossiilisten polttoaineiden korvaamiseksi fossiilittoman liikenteen tiekar-tan mukaisesti on mainittu:

- Jatketaan ja korotetaan yksityisen latausinfran tukea taloyhtiöille. Laajennetaan tuki kattamaan taloyhtiöiden lisäksi myös työpaikat.

RAKLI pitää hyvänä, että sekä asuinrakennusten että työpaikkakiinteistöjen sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen on mahdollista saada avustusta vuoden 2022 budjetoinnin mu-

kaisesti. Säännöt asuinrakennusten ja työpaikkakiinteistöjen tukiin eroavat kuitenkin merkittä-västi toisistaan. Asuinrakennusten osalta avustuskelpoiseksi kustannukseksi yhtä hankkeessa toteutettavaa latausvalmiutta kohden hyväksytään enintään 4 000 €. Työpaikkakiinteistö-jen osalta avustusta myönnetään 750 euroa yhtä käyttökuntoon saatettua latauspistettä koh-den. RAKLI kiinnittää huomiota siihen, että avustuksen määrä on asuinrakennusten osalta huo-mattavasti suurempi kuin työpaikkakiinteistöjen, vaikka asuinrakennusten osalta on kyse avus-tuskelpoisista kustannuksista ja työpaikkakiinteistöjen osalta avustuksen määrästä. Lisäksi työ-paikkakiinteistöjen tekniset vaatimukset ovat korkeammat kuin asuinrakennusten osalta, muun muassa lataustehon ja kuormanohjauksen osalta. Näemme että toteutettavien latauspisteet työpaikkakiinteistöihin ovat yhtä tärkeitä kuin asuinrakennusten pisteet.

Asuinrakennusten toimenpiteenä on mainittu: ”Asuinrakennusten päästöjä pyritään myös vähentä-mään energia-avustuksilla, jota myönnetään energiatehokkuutta parantaviin hankkeisiin. Avustuksiin on alustavasti varattu rahaa yhteensä 100 miljoonaa euroa vuosille 2020-2022.”

RAKLI pitää itse tuen kohdetta erinomaisena ajatellen oikein kohdennettujen energiatehokkuusre-monttien päästövähennyspotentiaalia.

Kohdassa 6.2.3 ”Rakennusten erillislämmitys” mainitaan politiikkatoimena.

- Asuinrakennusten energia-avustusta jatketaan 2020-luvun aikana

RAKLI huomauttaa, että asuinrakennusten energia-avustuksissa on tällä hetkellä merkittävä epäkohta. Vuoden 2022 budjetin mukaan voidaan asuinrakennuksille myöntää avustuksia energiatehokkuuden parantamiseen sekä älykkääseen ja joustavaan energiankulutukseen täh-täiviä toimenpiteisiin enintään 40 milj. € . Avustuksesta säädetään tarkemmin energiatehok-kuusavustuksista annetulla asetuksella. Asetuksen soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu talou-dellista toimintaa harjoittavat yhteisöt eli käytännössä vapaarahoitteiset vuokra-asuntoyhtiöt. Tämä tarkoittaa, että merkittävä osa asuinrakennusten korjaamisen markkinasta on tällä hetkellä asetuksen soveltamisen ulkopuolella. Tämä pätee vaikka vapaarahoitteiset vuokra-asuntoyhteisöt olisivat sitoutuneet pitkäjänteiseen energiatehokkuustyöhön energiatehokkuus-sopimusten vuokra-asuntoja koskevan toimenpideohjelman (VAETS) mukaan.

Rajaus ei RAKLIn näkemyksen mukaan ole perusteltu eikä yhdenvertainen, kun avustuksen ta-voitteena on edistää energiatehokkuutta ja vähähiilisyyttä. RAKLI edellyttääkin, että avustuksen soveltamisalaa tulee laajentaa kattamaan vapaarahoitteiset vuokra-asunnot. Tämä tukisi myös systemaattista vuokra-asuntotoimijoiden energiatehokkuustyötä.

13c Mitä lisätoimia ehdotatte tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi?

Asuinrakennusten energiatuen laajentaminen kattamaan myös vapaarahoitteiset vuokra-asunnot. Tämä tukisi myös systemaattista vuokra-asuntotoimijoiden energiatehokkuustyötä.

Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

14 Suunnitelman ympäristö-, talous- ja sosiaaliset vaikutukset

-

Muita huomioita

15 Muita huomioita

-

16 Voiko organisaationi osaltaan edistää ilmastosuunnitelman tavoitteiden saavuttamista?

Kyllä

Somersalmi Mikko
Kiinteistönomistajat ja rakennuttajat Rakli ry